

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Евгени Петров Манев Ръководител на Катедра „Национална сигурност“ във Факултет информационни науки, Университет по библиотекознание и информационни технологии, Цариградско шосе 119, гр. София, моб. тел. 0882 450 802, на научните трудове, представени по конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ за военнослужещ в област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност, за преподаване по учебните дисциплини: „Политики, стратегии и отбранително планиране“, „Стратегическо ръководство на отбраната“ и „Управление при кризи и конфликти“, в Катедра „Политики, стратегии и отбранително планиране“ на Факултет „Национална сигурност и отбрана“, обявен със заповед на Министъра на отбраната на Република България № ОХ-699/28.08.2020 г., изменена със заповед № ОХ-740/16.09.2020 г., обявен в „Държавен вестник“ бр. 85/02.10.2020 г., стр. 85, на **кандидата полковник доцент д-р Георги Димитров Димов**, Декан на Факултет „Национална сигурност и отбрана“, ВА „Г. С. Раковски“.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Тази рецензия е изготвена във основа на Заповед № СИ29-РД03-248/01.12.2020 г., гр. София, за определяне на научно жури, за провеждане на обявения конкурс за академична длъжност „професор”, в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“, за преподаване по учебните дисциплини: „Политики, стратегии и отбранително планиране“, „Стратегическо ръководство на отбраната“ и „Управление при кризи и конфликти“, в Катедра „Политики, стратегии и отбранително планиране“ на Факултет „Национална сигурност и отбрана“, обявен със заповед на Министъра на отбраната на Република България № ОХ-699/28.08.2020 г., изменена със заповед № ОХ-740/16.09.2020 г., и обявен в „Държавен вестник” бр. 85/02.10.2020 г., стр. 85, и в съответствие с взетото решение на първото заседание на назначеното научно жури, обявено със заповед № СИ29-РД03-248/01.12.2020 г. на Началника на Военна академия „Г. С. Раковски”, (проведено на 17.12.2020 г.). Като член на Научното жури съм получил Заповед № № СИ29-РД03-248/01.12.2020 г. на Началника на Военна академия „Г. С. Раковски” и споделени в Google Disk всички документи на участника в конкурса. Рецензията е депозирана в Деловодството на ВА „Г. С. Раковски“ на хартиен и електронен носител, преди изтичането на тримесечния срок, определен в чл. 32 (1) от „Правилни за прилагане на Закона за развитие на академичния състав на Република България“ (ППЗРАСРБ). При написването на рецензията в максимална степен са спазени изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), ППЗРАСРБ (чл. 60 и чл. 61) и „Правилни за развитие на академичния състав във Военна академия „Г. С. Раковски“ (чл. 145, ал. 1, т. 3).

1. КОИ ТРУДОВЕ ОТ ПРЕДСТАВЕНИТЕ ОТ КАНДИДАТА СЕ ПРИЕМАТ ЗА ОЦЕНКА ОТ РЕЦЕНЗЕНТА?

Списъкът на трудовете, които кандидатът е представил за рецензиране, съдържа общо 29 публикации (виж таблицата по-долу), с общ обем 378 страници. От тях за рецензиране е представил 29, в т.ч. една монография (хабилитационен труд), 22 статии и доклади, 4 глави от колективни монографии и 2 глави от университетски учебници. Тези трудове не са използвани от кандидата в процедурата за присъждане на образователна и научна степен “доктор” и за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Вид на труда	Количество во (брой)	Представени за рецензиране	Страници
Хабилитационен труд	1	1	136
Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.	3	3	14
Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове или в специализирани издания за класифицирана информация.	20	19	152
Публикувана глава от колективна монография	4	4	41
Публикуван университетски учебник или учебник, който се използва в училищната мрежа	2	2	35
Всичко трудове по конкурса	30	29	378

Приемам всички предложени за рецензиране трудове. Същите са публикувани в български и международни научни издания. Оценката на достъпността на представената научна продукция показва, че тя е достатъчно добре представена на специалистите работещи в тази сфера и са

осигурени всички условия за запознаване с нейното съдържание и даване на критична оценка.

Забелязани са общо 20 цитирания от които 5 са в монографии и колективни томове с научно рецензиране и 15 са в нерелативирани списания с научно рецензиране.

Тематиката на представената научна продукция е в научната област на обявения конкурс. Тя включва анализи, модели, резултати от проведени научни изследвания и добри практики в областта на стратегическото ръководство на отбраната, управление при кризи и конфликти, политики, стратегии, отбранително планиране, националната сигурност и отбраната.

Монографията (хабилитационния труд), четирите глави от колективни монографии и двете глави от университетски учебници на кандидата удовлетворяват изискванията за академични публикации. Те **не повтарят** постиженията на автора представени за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“, в съответствие с изискванията на чл. 60, ал.1, т. 3 на ЗРАСРБ.

Количеството на представените за рецензиране трудове и тяхното цитиране отговаря на минималните държавни изисквания, за заемане на академична длъжност „професор“ по чл. 26 ал. 2, т. 4 и чл. 29 на „ЗРАСРБ“ и чл.1а, ал.1 и чл.60, ал.1, т.5 „Минимални количествени показатели за заемане на академичната длъжност „професор“ от „ППЗРАСРБ“ в област 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ и на „Правилник за развитие на академичния състав във Военна академия „Г. С. Раковски“, чл. 145, ал. 1, т. 3. Наукометричните показатели на кандидата са оценени на 810 т. при изискване 550 т. за академичната длъжност „професор“, с което са изпълнени изискванията.

2. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА, НАУЧНОПРИЛОЖНАТА И ПЕДАГОГИЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТА

Кандидатът, доцент д-р полковник Георги Димитров Димов е роден на 04.04.1964 г. в гр. Плевен. Той е завършил ВНВУ „В. Левски“ в гр. Велико Търново през 1986 г. висше военно образование със специалност „Офицер от мотострелкови войски“ и е придобил висше гражданско образование и квалификация „Инженер по двигатели с вътрешно горене“. В периода 1993-1995 г. завършва Военна академия „Г. С. Раковски“ като „Магистър по Военно дело“ със специалност „Командно-щабна, оперативно-тактическа“. В периода 2006-2007 г. завършва Националния университет по отбрана на Китайската Народна Република, специалност „Сигурност и отбрана“.

През периода 01.09.1996-31.08.1999 г. е докторант в редовна форма на обучение във ВА „Г. С. Раковски“, където защитава дисертационен труд на тема труд: „Възможности за усъвършенстване използването на общовойсково съединение при обкръжаване и разгромяване на обкръжен противник“, обем: 142 стр., класифициран, диплома N 26586/03.04.2000 г., утвърдено с протокол 15 /19.01.2000 г., в професионално направление 9.2. Военно дело и придобива ОНС „доктор“ от ВАК. Успешно печели конкурс за „доцент“ по научната специалност 05.12.01 Организация и управление на въоръжените сили в Катедра „Военна стратегия“ във ВА „Г. С. Раковски. Свидетелство за научно звание № 22911/08.04.2005 год. Научна комисия 15, Протокол 1 от 26.01.2005 г.

Високото ниво на специалната и педагогическа подготовка и квалификация на кандидата са резултат от неговия професионален военен, военно-научно-изследователски и педагогически път на развитие, което се удостоверява от представените документи по конкурса.

Научната дейност на кандидата от 1996 г. досега, е в областта на военните науки и националната сигурност. По-голямата част от

изследванията са в областта на военностратегическо и военнополитическо ниво. Характерно е прилагането на интердисциплинарен подход и много добра научна продуктивност. Налице е умелото съчетание на качествата на ръководител на структурни звена във военната образователна система на Република България, на военен преподавател, изследовател, експерт, внедрител и организатор, активно участващ в развитието на националната ни военна образователна система.

През 2007 и в периода от 2010-2018 г. участва в международни научни и образователни проекти. През 2012 г. ръководи националното участие в международен научен проект, а през 2016 г. е ръководител на национален научен проект.

Високото ниво на специалната подготовка на кандидата е признато и доказано чрез назначаването му на всички изборни академични длъжности включително и за Декан на Факултет „Национална сигурност и отбрана“ във ВА „Г. С. Раковски“.

Като цяло, преподавателската, научната и експертната дейности на кандидата е насочена към повишаването на ефективността на академичното обучение за нуждите на въоръжени сили и на националната сигурност на Република България в национален и коалиционен формат.

3. СТАНОВИЩЕ ОТНОСНО НАЛИЧИЕТО ИЛИ ЛИПСАТА НА ПЛАГИАТСТВО

В трудовете на участника в конкурса не съм открил представяне за собствени на трудове, които изцяло или частично са заимствани от другиго, или използване на публикувани от други автори научни резултати, без позоваване или коректно цитиране. Не ми е известно да има предявени претенции към него от други автори за некоректно използване на техни трудове, или да са постъпили сигнали относно публикациите на кандидата за плагиатство от анонимен или неанонимен характер. Нямам никакви съвместни публикации с кандидата.

4. ОЦЕНКА НА ПЕДАГОГИЧЕСКАТА ПОДГОТОВКА И ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТА

Преподавателската дейност на кандидата е дългогодишна и е удостоверена с документи по конкурса, които показват, че в периода от 2005 до 2021 г. е офицер – военен преподавател във ВА „Г. С. Раковски” където е заемал всички научни и академични длъжности от преподавател до декан на факултет. Това е убедителна атестация за изключително богатия опит на кандидата в професионалното преподаване във висшето военно образование. През този период е водил обучение на много офицери и цивилни студенти по много учебни дисциплини предимно на стратегическо ниво.

През учебната 2020-2021 г., учебната заетост на кандидата е 233 академични учебни часа. Преподава учебните дисциплини: „Политики, стратегии и отбранително планиране“, „Стратегическо ръководство на отбраната“ и „Управление при кризи и конфликти“, които са включени в учебните планове в магистърските специалности на регулираните професии. Кандидатът е автор на учебното съдържание на посочените учебни дисциплини и на много други, посочени в документите по конкурса.

Като цяло, кандидатът се е доказал като авторитетен, високо квалифициран, атрактивен военен преподавател и експерт, който е подготвил значителен брой специалисти за нуждите на Системата за национална сигурност на Република България и въоръжените сили. Преподавателската му дейност показва, че има отлична педагогическа подготовка и много голям опит като лектор, ръководител на упражнения, семинари, учения и тренировки на военнослужещи и цивилни студенти.

С цялостната си преподавателска дейност досега кандидатът е доказал, че напълно отговаря на изискването за изпълнение на минималните количествени показатели за заемане на академичната длъжност „професор“, цитирани по-горе, във ВА „Г. С. Раковски“, което е видно и от представената справка.

5. ОСНОВНИ НАУЧНИ РЕЗУЛТАТИ И ПРИНОСИ

Основните научни резултати, получени от кандидата, могат да се обобщят и характеризират най-общо като развитие и допълване на знанията в известна научна област с нови концепции, доктрини, стратегии, методи, модели и подходи. Приемам и потвърждавам наличието на приносите в трудовете на кандидата така, както те подробно са описани в представената от него справка. Накратко тези приноси могат да се обобщят и характеризират в четири основни области както следва:

- Приносите в област „Мениджмънт при кризи“ (публикации 1.1, 2.1 и 3.1) се характеризират с доказаната авторска хипотеза, че след края на „Студената война“ *ефектите от воденето на войни успешно могат да бъдат заменени с комбиниране на ограничени военни средства с невоенните механизми за управление при кризи*. Изследванията доказват, че този подход намалява непосредствената опасност от широкомащабен военен конфликт в регионален и световен план, позволява да бъдат разрешени сложни противоречия между субектите. Авторът доказва, че е необходимо да се формира нова управленска култура на съвременния мениджмънт при кризи.

- Приноси в област „Национална сигурност“ (публикации 2.2, 2.3, 3.5, 3.9, 3.16 и 4.1). *Изведени са нови, отговарящи на съвременните условия, функционални закономерности за развитие на системата за национална сигурност*. Разкрити са тенденции в промяната на условията на средата на сигурност и са *определени преки зависимости на системата за защита на националната сигурност от политиките на международните организации*. На тази база е доказано, че *баланса между необходимите отбранителни способности за функциониране на системата за национална сигурност и изпълнение на поетите ангажменти към системата за колективна отбрана, от една страна, и възможностите на страната да осигурява и развива тези*

способности в дългосрочен план, от друга, е *предпоставка за успешното реализирането на стратегията за национална сигурност* на Република България.

- Приноси в област „Стратегия за отбрана на страната“ (публикации 3.2, 3.3, 3.4, 3.7, 3.8, 3.12, 3.15, 3.17, 3.18, 3.19, 3.20 и 4.2) Генерирани са *нови съвременни теоретични знания за военната стратегия* в сферата на националната отбранителна стратегия. *Изведени са важни закономерности в изграждане и развити на въоръжените сили*, базирани на естествените системни закономерни функции на отбранителната система на страната. Доказана е *диалектиката между способите и формите на прилагане на съвременната военна сила и напредъка на военната наука и технологии*. Изведена е *водещата роля на съвременната теоретична и практическа учебно-бойна подготовка на военните специалисти в мирно време* по отношение на военното строителство, планиране, подготовка и използване въоръжените сили на страната.

Предложен е *авторски модел* за по-ефективно реализиране на отбранителната политика на страната чрез управление на системата за отбрана, като част от която са въоръжените сили.

Изведени са важни *показатели на отбранителните способности* и принципи за тяхното определяне и изграждане, които подпомагат процеса за вземане на стратегически решения и за планиране на отбраната.

Генерирани са *нови знания за концепциите на отбранителната стратегия*, които обогатяват нейното съдържание и създават условия за усъвършенстване на модела на стратегически анализи.

- Приносителите в област „Военнообразователната система“ на Република България се характеризират с *доказване на необходими методологични учебни норми* за обучението на офицери по магистърска специалност „Стратегическо ръководство на отбраната и въоръжените сили“, които са различни от нормите в специалности в направление „Военно

дело“. Доказани са важни конкретни *връзки между съвременната среда за сигурност и съдържанието на учебните планове и програми*. Изведена и е доказана необходимостта, че те трябва да дават възможности за *формиране на национално-ориентирана управленска култура в обучаемите*.

Доказана е по-високата ефективност в обучението на студенти в направление „Национална сигурност“, при известна степен на *интегриране* с подходящи учебни дисциплини от специалностите в направление „Военно дело“. Това изгражда реални предпоставки за поддържане на необходимия специфичен управленски капацитет на междуведомствено ниво.

Важех принос на кандидата е, че много от квалификационните характеристики към национално ориентираните учебни планове са въведени и апробирани в практиката на военнообразователната система и са показали своята по-висока ефективност спрямо предшестващите ги.

Приемам конкретните научни приноси на кандидата, в посочените по-горе научни области, които подробно са представени в „Справка за оригиналните приноси на полковник доцент д-р Георги Димитров Димов“.

6. ОЦЕНКА НА ЗНАЧИМОСТТА НА ПРИНОСИТЕ ЗА НАУКАТА И ПРАКТИКАТА

Значимостта на приносите, реализирани от полковник доцент д-р Георги Димитров Димов в неговите трудове, се предопределя от техния научен и практико-приложен характер в посочените области на знанието. Проведените от кандидата изследвания и получените резултати създават необходимите условия за внедряване във въоръжените сили на нови, съвременни концепции и стратегии за защита на националната сигурност, позволяват въвеждането в практиката на нови съвременни методологии за обучение на военни и цивилни специалисти на стратегическо ниво за нуждите на Република България. По своята същност те са съвременна, високо ефективна база за подготовка на военни и цивилни кадри в тази

област. В трудовете на кандидата са публикувани съвременни, актуални и значими нови знания, представляващи интерес за специалистите работещи в професионално направление 9.1. „Национална сигурност“.

7. ОЦЕНКА В КАКВА СТЕПЕН ПРИНОСИТЕ СА ДЕЛО НА КАНДИДАТА

Авторството на кандидата в представените научни трудове е категорично, ясно и неоспоримо. Те са написани в специфичен за него стил, лексика и начин на изложение. Използваните източници и материали са цитирани коректно. Анализът на тематичните сфери на изследванията представени в цялостната научна продукция на кандидата, дава ясна и точна представа за неговите трайни научни интереси и авторството му.

8. КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ ЗА РЕЦЕНЗИРАНИТЕ ТРУДОВЕ

Към представените от кандидата в конкурса трудове могат да бъдат отправени някои препоръки и критични бележки като към формулирането на някои проблеми, пълнотата на някои от анализите, прецизността в лексиката при формулиране на отделни резултати. Тези препоръки и бележки не влияят на същността, значимостта, актуалността и важността на получените от кандидата приноси и по никакъв начин не препятстват тяхната приложимост в практиката. Поради незначителния, рутинния и техническия характер на направените препоръки и бележки, те не са от значение за постиженията на автора и поради това те не се обсъждат в настоящата рецензия.

9. ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ И ДРУГИ ВЪПРОСИ, ПО КОИТО РЕЦЕНЗЕНТЪТ СМЯТА, ЧЕ СЛЕДВА ДА ВЗЕМЕ ОТНОШЕНИЕ

Познавам кандидата от съвместната ни военна служба във ВА „Г. С. Раковски“ в периода 2003-2008 г. като трудолюбив, делови, високо

организиран, съсредоточен върху задълженията си, последователен, коректен, уважителен, дисциплиниран, отговорен и посветен в работата си като военен преподавател и ръководител на различни военни образователни организационни структури във ВА „Г. С. Раковски“. Има отлична професионална подготовка, широка обща култура, богат организационен опит и трайни научни интереси.

10. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Кандидатът отговарят напълно на условията за заемане на конкурсната академична длъжност „професор“, дефинирани в ППЗРАСРБ (чл. 60 и чл. 61) и „Правилник за развитие на академичния състав във Военна академия „Г. С. Раковски“ (чл. 145, ал. 1, т. 3).

11. ОЦЕНКА НА КАНДИДАТА

Пълното ми запознаване с преподавателската, научната, организационната и експертна дейност на полковник доцент д-р Георги Димитров Димов ми дава основание да оценя неговите качества както следва:

- Притежава високи организационни способности компетентно да планира, организира, ръководи, контролира и анализира учебните процеси и научноизследователската работа на съвременно методическо ниво във ВА „Г. С. Раковски“.

- Оригиналните публикации и разработки на кандидата по темата на обявения конкурс допълват и доразвиват знанията в областта на стратегическото ръководство на въоръжените сили, военната стратегия, управлението при кризи и системата за национална сигурност на Република България, които го характеризират като високо подготвен изследовател със значителни творчески възможности.

- Публикациите му осигуряват необходимата публичност на получените резултати и дават възможност научната общественост да се запознае с тях и да оцени получените в тях приноси.

- Научната и приложна стойност на получените от кандидата научни резултати ги превръща в полезни материали за всички които имат отношение и са ангажирани с проблемите на въоръжените сили и националната сигурност на Република България.

В съответствие с чл. 61 на ППЗРАСРБ, имайки предвид цялостната преподавателската, организационната, експертната и научноизследователската дейности на кандидата му давам обща **висока положителна оценка** и **гласувам положително** за заемане на академичната длъжност **„професор“**, за военнослужещ, в област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност, за преподаване по учебните дисциплини: „Политики, стратегии и отбранително планиране“, „Стратегическо ръководство на отбраната“ и „Управление при кризи и конфликти“, в Катедра „Политики, стратегии и отбранително планиране“ на Факултет „Национална сигурност и отбрана“, по обявения конкурс със заповед на Министъра на отбраната на Република България № ОХ-699/28.08.2020 г., изменена със заповед № ОХ-740/16.09.2020 г., обнародван в „Държавен вестник“ бр. 85/02.10.2020 г., стр. 85, от **полковник доцент д-р Георги Димитров Димов.**

Рецензент: (подпис)

Дата: 04 януари 2021 г.